

Syddansk aktionsplan: et strategisk samarbejde om nye udviklingsaktiviteter i Syddanmark 2016-17

Formål

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi 2016-19 sætter mål for Syddanmarks udvikling og definerer et bredt spekter af indsatsspor, som skal i spil for at nå målene. På mange indsatsspor er der allerede velkørende samarbejder og eksisterende fora til at føre strategien ud i livet. Det gælder f.eks. kerneindsatserne på infrastruktur, uddannelsesindsatsen under syddansk uddannelsesaftale og erhvervsudviklingsindsatsen under Vækstforum eller i regi af Væksthuset. Formålet med udarbejdelse af en aktionsplan er at få etableret en stærk indsats på aktuelle syddanske 'must-win-battles', som ikke kan løftes i nogle af de nuværende fora, og hvor der vil være betydelige gevinster, hvis de løftes i et stærkt kommunalt-regionalt partnerskab.

Et strategisk samarbejde

Kommunerne og regionen er forskellige størrelser med forskellige kompetencer og handlemuligheder, der kan spilles ind i partnerskabet. Kommunerne har et indgående kendskab til lokale styrker og udfordringer, og har styringsredskaber til at omsætte strategi til lokal handling. Region Syddanmark har berøring med hele Syddanmark og kan bidrage til at samle tråde på tværs af sektorer og administrative grænser. Regionen kan samtidig fungere som ressourcecenter bl.a. ved at medvirke til tilvejebringelse af det nødvendige fælles vidensgrundlag i samarbejdet.

Effekten af samarbejdet vil bero på en tilknyttet politisk indsats, som kan fx bestå i sikring af ressourcer, aftaler om løsningsmodeller på tværs af kommunegrænser eller regionsgrænser eller fx politisk ambassadørvirksomhed i f.t. regering og EU. Skabes der fælles fodslag, har Syddanmark et udgangspunkt for at kunne fremme syddanske interesser nationalt og internationalt.

Forslag til prioriterede fælles aktivitetsområder

Der foreslås i udgangspunktet 3 aktivitetsområder:

1. Byregionalt samarbejde
2. Syddanskernes liv i de enkelte kommuner
3. Arbejdsmarked og uddannelse

Derudover foreslås

- at KKR og Region Syddanmark sikrer kendskabet og skaber opmærksomhed om Syddanmark i det vstdanske samarbejde i Jyllandskorridoren fx i form af en fælles konference.
- at KKR drøfter evt. videre indsats og samarbejde på området strategisk energiplanlægning.

Aktivitet 1: Byregionalt samarbejde

Der er en stigende erkendelse af, at mange udfordringer ikke kan løses inden for en by – eller kommunegrænse, men at man er nødt til at se bevægelserne i et større byregionalt perspektiv. Det skaber nye behov for planlægning og koordinering på tværs af administrative grænser.

Arbejdet med byregional udvikling giver mulighed for at tackle en række udfordringer bedre. I Syddanmark er der allerede eksisterende byregionale samarbejder, men der er stor forskel på karakteren af samarbejdet, hvor langt samarbejdet er og nogle indsatsen kan blive stærkere, hvis der kan skabes sammenhæng på tværs af byregionerne.

En byregional indsats bæres normalt af en fælles samarbejdsplatform, som kan fremme helhed og sammenhæng på tværs af administrative grænser og offentlige opgavefelter fx uddannelse, infrastruktur, erhverv, bosætning, klima, klima og energi. Der kan desuden være behov for at tilpasse samarbejdets geografi til det konkrete emne. Der ligger en stor udfordring i at få koordineret relevante indsatsen, så der ikke spildes ressourcer gennem modsætningsfyldte og ukoordinerede indsatsen. Det vil være med til at bidrage til det fælles regionale og kommunale mål om at gøre Syddanmark mere attraktiv, aktiv og produktiv.

Den syddanske byregionale indsats har til formål

- At skabe udvikling i hele Syddanmark gennem en sammenhængende indsats for både vækstområder og udfordrede områder
- At udvikle attraktive og konkurrencedygtige byregioner
- At få udnyttet de forskellige styrker, der er i de forskellige områder i Syddanmark

Forslag til aktiviteter

- Aftale samarbejdsplatforme i de enkelte byregioner, hvor udvikling af strategisk viden og fælles tiltag kan drøftes.
- Udarbejde en specifik kommunal- regional udviklingsaftale for hver af de byregionale områder i Syddanmark (Sydvestjylland, Trekantområdet, Fyn og Sønderjylland), hvor konkrete samarbejdsprojekter, vidensprodukter og fælles indsatsen kan aftales.
- Drøfte fælles tiltag på tværs af byregioner både i forhold til fælles regionale mål samt i forhold til ydre sammenhænge fx staten, andre regioner eller byregioner uden for regionen både nationalt og internationalt. Aftales mellem Region Syddanmark og KKR.
- Udvikle billedet af byregionernes interne og eksterne sammenhænge gennem forskellige videntiltag. Mere viden om hvad der binder byregionerne sammen, hvilken rolle de forskellige byer og områder indtager og hvad de kan bidrage med, skal danne grundlag for nye byregionale samarbejder, nye udviklingsindsatsen og et bedre planstrategisk arbejde både regionalt og lokalt.
- Byregionale projekter med fokus på optimal sammenhæng mellem infrastruktur, tilbringertrafik og byudviklingen i byregionens centerbyer.
- Byanalyser fx af de mindre byers udvikling og potentialer

Aktivitet 2: Syddanskernes liv i de enkelte kommuner

Hvor attraktiv er din kommune for nye borgere, og for dem der bor der lige nu? Svaret på det spørgsmål er væsentligt for en borgmester og et byråd og en administration. Ikke kun fordi alle kommuner gerne vil tilbyde gode vilkår og muligheder for deres borgere, men også fordi det har en kontant indvirkning på kommunens økonomi.

Mennesker handler og bevæger sig, fordi de drømmer om et godt liv for sig selv og deres familie. De skifter til et nyt job, de tager en uddannelse, de køber et hus eller sælger et, de flytter eller bliver, de finder aktiviteter og foreninger og venner i deres fritid, de går op i deres børns liv og fremtid, de fortæller andre om deres liv, besværligheder og glæder. I disse valg ligger nogle svar, som er

interessante for politiske beslutninger. Nogle af dem kan man gætte på ud fra analyser af indkomster, beskæftigelse, virksomheder, busafgange, kulturtilbud, bynær natur, detailhandel, huse til salg, ledige job og meget andet. Men dels er der mange andre drivkræfter, der ikke kan aflæses i samfundsøkonomiske nøgletal, dels er der ikke nødvendigvis sammenhæng mellem sådanne tal og den måde det opleves på, og dels er det ikke let at vide, hvad der vægter mest.

Region og kommuner har de sidste par år udviklet en overordnet måling af Det Gode Liv i kommunen og regionen. De resultater, som offentliggøres i Kontur, er blevet godt modtaget, men der har også været efterspørgsel på en mere dybdegående viden om, hvilke befolkningsgrupper der har høj eller lav tilfredshed med deres grundlæggende levevilkår, hvordan borgernes oplevelse er forbundet med deres indkomster, livsfase, sted, job osv., så det blev lettere at bruge politisk. Undersøgelserne har vakt international opmærksomhed hos bl.a. OECD, og nu også national opmærksomhed. Region Syddanmark får derfor mulighed for sammen med Danmarks Statistik og TRYG-fonden at koble disse undersøgelser med nogle af alle de andre oplysninger om syddanskerne, der ligger i Danmarks Statistik, og samtidig åbne for et nationalt sammenligningsgrundlag og mulighed for at få resultater på forskellige befolkningsgrupper i den enkelte kommune.

Den syddanske indsats har til formål

- at videreudvikle viden om livsvilkårene i de syddanske kommuner, der kan fungere som fælles vidensgrundlag og beslutningsgrundlag for regional, byregional og kommunal planlægning og politik.
- at skabe mulighed for at se hvordan det går med Det Gode Liv den enkelte kommune/region i en større national sammenhæng
- at skabe national politisk opmærksomhed om livsvilkårene i de syddanske kommuner og særlige syddanske styrker og udfordringer

Forslag til aktiviteter

- videreudvikle målingen af Det Gode Liv med en fælles dybdegående analyse af livsvilkår i kommunerne i samarbejde med andre parter
- levere resultater af målingen for hver enkelt kommune
- Regionen vil væsentligt finansiere det sammen med Danmarks Statistik og Trygfonden, men det vil forudsætte en mindre medfinansiering af den enkelte kommune.

Aktivitet 3: Kvalificeret arbejdskraft

Der er i stigende grad kommet fokus på kvalificeret arbejdskraft, herunder sammenhængen mellem erhvervs-, uddannelse og arbejdsmarked/beskæftigelsesindsatsen. Det skyldes bl.a. strukturelle forhold som den demografiske udvikling, hvor arbejdsstyrken skrumper og skaber risiko for arbejdskraftmangel. Efterspørgslen på arbejdskraft er også under forandring, hvor ufaglærte job forsvinder, og nye job kræver højere eller andre kvalifikationer. Mangel på kvalificeret arbejdskraft er således en stor udfordring bredt i regionen – på mange forskellige niveauer. På statsligt niveau igangsatte den tidligere regering et tværministerielt arbejde for at styrke sammenhængen mellem områderne, mens det fremgår af det nye regeringsgrundlag, at virksomheder skal have adgang til den arbejdskraft de efterspørger.

Hvis virksomhederne og offentlige institutioner skal have adgang til den nødvendige arbejdskraft, og arbejdsmarkedet også i fremtiden skal være i en fornuftig balance, så er det nødvendigt med

indsatser, der skal løses i samarbejde med relevante aktører på tværs af sektorer, uddannelsesinstitutioner, myndigheder mv., der bl.a. kan få flere inkluderet på arbejdsmarkedet, hævet kompetenceniveauet og tiltrukket/fastholdt arbejdskraften.

Den syddanske indsats har til formål

at sikre en stærk og koordineret syddansk indsats mellem erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsesområderne som bl.a. kan bringes i anvendelse i forhold til det statslige niveau.

Dialogen mellem de eksisterede fora på områderne (Vækstforum, de regionale arbejdsmarkedsråd, KKR mv.) skal styrkes, men beslutningskompetence og udmøntning forbliver i de eksisterende fora.

Forslag til aktiviteter:

- 1 til 2 gange årlige strategiske drøftelser om kvalificeret arbejdskraft, herunder samspillet mellem erhvervs-, uddannelses- og arbejdsmarkeds/beskæftigelsesindsatsen i Syddanmark. Den bedste effekt vil kunne opnås hvis drøftelserne foregår på formandsniveau med deltagelse af Regionsrådet, KKR, Vækstforum, RAR Syddanmark, RAR Fyn, Syddansk Uddannelsesaftale og evt. arbejdsmarkedets parter. Møderne kan give fælles pejlemærker for Syddanmark og skabe en fælles forståelse af henholdsvis centrale udfordringer, målsætninger og indsatser, som aktørerne sammen eller hver for sig kan arbejde hen mod at indfri.
- De strategiske drøftelser kan bygges op med følgende hovedelementer
 - Fælles viden (fx fra Arbejdsmarkedsbalancen, Region Syddanmarks Vækstbarometer med regionale konjunktural, fremskrivninger af fremtidens kompetencebehov)
 - Fælles mål og udfordringer vedrørende adgang til kvalificeret arbejdskraft i Syddanmark
 - Fælles/koordinerede indsatser (fx koordinering og sparring i f.t. puljer og indsatser og inddragelse af virksomhederne, videndeling og fælles uddannelse af medarbejdere i de tre systemer).